

Henkinen väkivalta

Mitä on henkinen väkivalta?

Henkistä väkivaltaa on kaikki kokemamme, mikä ei palvele meidän hyödyksemme, vaan enemmänkin rikkoo persoonallisuuttamme ja henkisyttämme.

Henkisestä väkivallasta on kirjoitettu varmaankin hyvin paljon, mutta sen laajuudesta on harvalla todellista käsitystä. Kaikkein pahinta se on siellä, missä sitä ei alkuunkaan osata aavistaa ja hyväksyä sen olemassaoloa. Ensimmäiseksi tulee automaattisesti mieleen seurakunnallinen elämä. Kristillisyyden peruseräpäätteisiin kuuluu käsitys ihmisen koskemattomuudesta niin Jumalan kuin ihmistenkin edessä. Rakkauksen uskotaan kuuluvan siinä määrin hengelliseen elämään, että lähes kaikissa ryhmitymissä korostetaan sanankohtia, jotka kehottavat rakastamaan lähimmäistään kuin itseään.

Tarkkailtuani hengellistä elämää nyt jo yli neljänkymmenen vuoden ajan, olen paikostakin tullut näkemään surullisen tosiasian, jota en enää pysty puolustelemaan tai painamaan villaisella, niin kuin koko seurakunnallisen elämäni aikana minua on kehoitettu tekemään. Useamminkin olen kuullut suoranaisen vaatimuksen, että minun tulee puhua vain hyvistä asioista ja sanoa loppuun niin ja Aamen.

Tuskin missään muualla on totuttu sellaisella tavalla lakaisemaan kissat maton alle kuin erilaisissa uskonnollisissa yhteisöissä. Ihmiset tuntuvat olevan lähes totaalisen sokeita ja kuuroja, kun eivät enää havaitse näitä möykkyjä kirkkokunnallisten mattojen alla, eivätkä kuule näiden pahuuden kissojen kauhistuttavaa ärinää niiden päälle astuttaessa.

Olen kerta kaikkiaan kyllästynyt tällaisilla matoilla astelemiseen, ja olenkin vuosien ajan hakeutunut sellaisiin piireihin, missä tällaista ei voi tapahtua. Se merkitsee käytännössä osallistumista lähinnä pienryhmien toimintaan, sillä näissä piireissä ei voida piiloutua toisten selän taakse sellaisella tavalla kuin suuremmissa yhteisöissä.

Miten voimme tuoda ongelmamme esiin sellaisella tavalla, että se selvittää meille todelliset taustatekijät, syyt siihen miksi puheet ja käytäntö ovat totaalisisessa ristiriidassa keskenään? Miten kristillisyyden on voinut joutua siihen alennustilaan, missä se tällä hetkellä on siinä määrin, että jokainen uskonnollinen yhteisö valittaa jäsenten katoamista ja kirkkosalien tyhjyyttä? Miksi kristilliset perustotuudet ovat joutuneet sellaiseen häpeään, että kirjoittajankin täytyy avoimesti tunnustaa, ettei hän enää luota oikeastaan mihinkään uskonnolliseen järjestelmään tai yhteisöön? Miksi vuosikymmeniä saarnaajana tunnettu henkilö toteaa kirkollisista piireistä tuleville autettaville, että kaikella sillä, mitä nämä ovat kokeneet yhteisössään, ei ole mitään tekemistä Jumalan ja Raamatun kanssa? Olenkin usealle todennut, että kaiken keskellä on siltikin olemassa todellinen ja vanhurskas Jumala, joka inhoaa kaikkea sellaista kristillisyyttä, missä sanat ja teot ovat räikeässä ristiriidassa keskenään.

Mutta miten selitämme tällaisen kehityksen? Miksi suuri osa kristillistä elämää omaa niin valtavan määrän psykopatian nimellä kulkevan sairauden ominaisuuksia?

Sama sairaus tunnetaan nimillä narsistinen persoonallisuushäiriö /luonnehäiriö. Oikeastaan vasta tutustuminen tähän narsistisen ajan suurimpaan ongelmaan on loistavan valkeuden tavoin antanut kirjoittajalle selityksen kaikelle näkemälleen ja koke-mälleen. Ongelman ydin ei ole vain yksittäisissä väärinkäsityksissä ja –käytöksissä, vaan tuskallisen laajassa ihmisyyteen ja epäinhimillisyyteen perustuvassa epidemias-sa, jolle ei ole mitään yksittäistä selitystä, vaan se on ikään kuin oma maailmansa, jota ei voi kuvata yhdessä kirjoituksessa. Narsismin eräänlainen oppi-isä Sam Vaknin kuvaa narsismia persoonallisuushäiriöön liittyvänä yhdeksi suurimmista mentaaliepi-demioista tällä vuosituhannella, jota vastaan on taisteltava kaikin keinoin.

Narsistiselle persoonallisuushäiriölle on ehkä yksi kuvaavimmista tekijöistä se, et-tä tällaiselta ihmiseltä puuttuu lähes totaalisesti oikeanlainen ja yhteisöllinen käsitys itsestään, persoonastaan, todellisesta olemuksestaan. Hänen henkisessä ja persoonalli-nessa kehityksessään on aivan valtava aukko, jonka muodostumiseen ovat vaikutta-neet monet tekijät. Itse asiassa kukaan todellinen asiantuntija ei vielääkään väitä tietä-vänsä tämän syntymekanismin kokonaisuutta. Tiedetään vain suuri määrä erilaisia tekijöitä, joista suurin osa aivan selvästi on henkilön lapsuudessa, ensimmäisissä elin-vuosissa. Myöhempien vuosien negatiiviset tekijät määräävät sitten melko suuressa määrin jo tapahtuneen vahingon kehityksen aikuisiässä. Monien asiantuntijoiden mu-kaan sairaus usein puhkeaa kukkaansa vasta keski-iässä.

Puhuimme äsken negatiivisista tekijöistä vaikuttavina osasina. Kirjoittaja on aivan maallikko, mutta on joutunut paljon pohtimaan näitä asioita, etenkin kun on pian kuullut satojen eri ihmisten kertomuksia. Normaalin mieltämistemme mukaiset negatiiviset asiat eivät ole kuitenkaan ainoita väärään kehitykseen johtavia tekijöitä, vaan niin hämmästyttävää kuin se onkin, myös positiiviset ja hyvät asiat saattavat olla vai-kuttamassa negatiivisesti tällaisen persoonan kehitykseen. Miten se on mahdollista? Koska hänen persoonallisuutensa ei pysty käsittelemään asioita normaalin ihmisen ta-valla, ei hän tavallisen ihmisen tavoin ole kykenevä erottamaan väärää ja oikeaa, negatiivista ja positiivista toisistaan. Hän käsittelee kaikkea tuntemaansa, kokemaansa ja näkemäänsä aivan omanlaisensa maailmankatsomuksen mukaisesti. Hänen maail-mansa usein poikkeaa tavallisen ihmisen maailmasta totaalisesti. Hänen maailmanku-vansa mukaisesti hän on koko maailman keskipiste, olennaisin osa koko olemassa-oloa, niin itsensä kuin toistenkin ihmisten.

Urbanitaruako? Puhumme varmaankin nyt sellaisesta, mille useampi nauraa ja ajattelee kirjoittajan päästä puuttuvan pussillisen ruuveja, etenkin kun tämä on maal-likko. Mutta kaikki tämä antaa meille mitä selvittävimmän kuvan kaikesta siitä, mikä tähän asti on ollut suurena arvoituksena mielessämme.

Miksi on totisinta totta se, mistä uskovaisia usein syytetään? Miksi heitä pidetään aivan oikeutetustikin aivan kaheleina, hulluina, hurmahenkisinä, tiukkapipoisina? Miksi näyttää siltä, etteivät uskovaiset todellakaan ymmärrä olevansa kutsuttuja pal-velemaan, olemaan nöyriä työntekijöitä, jotka kerran ikuisuuden koittaessa toteavat vain tehneensä velvollisuutensa ansiottomina palvelijoina? Miksi niin usein näyttää siltä, ja ahdistava tunne tällaisten ihmisten lähellä melkein salpaa hengityksen, että

nämä tapaamamme olennot tai otukset eivät olekaan ihmisiä, vaan erikokoisia. lähes kaikkivaltaita jumalia?

Kirjoittaja koki erikoisen ahaa-elämyksen joitakin vuosia sitten istuessaan Tampereen kaupungin sinisessä bussissa. Mieltä oli vuosikausia askarruttanut todella suuri kysymys. Suurin osa hengelliseen elämään osallistuvista ihmisistä oli tavalla tai toisella ajautunut tielle, millä ei niinkään puhuta Jumalasta tai Jeesuksesta, vaan lähes jokaisessa eteen tulevassa tilanteessa ihmisen huulilla oli jonkun suuren saarnaajan tai profetaan tai yleensä jumalanmiehen nimi. Kaikki palvonta tuntui kohdistuvan vain tähän suuruuteen nostettuun henkilöön, ja kaikin tavoin tuotiin esiin tämän henkilön välttämättömyys hengelliselle kasvulle. Missä oli sitten suurin ristiriita kirjoittajan mielessä? Siinä, ettei oikeastaan yksikään näistä ihmisistä noudattanut omassa elämässään ja käytännössään mitään siitä, mistä puhuivat! He näyttivät antavan kunnian ja palvonnan vain tuolle yhdelle suurelle nimelle, joka todellakin näytti olevan jopa sen yhden Nimen yläpuolella, jossa olemme kuulleet ainoana olevan pelastuksen!

Tuossa bussissa istuessani valkeus täytti mieleni. Kaikkien näiden vuosien jälkeen minulle selvisi hetkessä, mistä todella oli kysymys. Yksikään näistä ihmisistä ei todellisuudessa palvonut tuota suurta nimeä tai henkilöä, ei pitänyt hänen puoltaan eikä puolustanut hänen kunniaansa. Ei yksikään! Käytäntö todisti, vaikka en sitä aikaisemmin ollut edes uskaltanut ajatella, että jokainen näistä ihmisistä oli ottanut tuon ns. palvontansa kohteen keppihevosekseen ja todellisuudessa palvoi omaa itseään kaiken tämän savuverhon suojissa. Sillä jokaisella näistä ihmisistä oli oma näkemyksensä siitä totuudesta, mitä hän sanoi puolustavansa ja jonka puolesta hän taisteli!

Ja tämä valistuminen antaa vastauksen kaikelle sille väärälle, minkä voimme nähdä kristillisessä maailmassa. Jumala ja ihminen ovat vaihtaneet paikkaansa näiden ihmisten vääristyneessä maailmankuvassa. Jumala onkin enää vain palvelija, kuin karamelliautomaatti, josta aina putoaa jotakin hyvää, kun hurskas persoona esittää toivomuksensa rukouksen muodossa ja pudottaa sen raha-aukkoon! Ihmettelemmekö vielä, että niin usein tunnemme sekavia ja pelottavia tunteita näiden ”kristillisten ihmisten” – ei vaan ”jumalien” lähellä?

Elämme ajassa, jossa narsismi räjähdysmäisesti lisääntyy ja valtaa alaa. Paras nimitys sille on ”ilkeä itserakkaus”. Se ei perustu yhteisölliseen ajattelutapaan, vaan perustuu aina vain selvemmin vääristyneeseen omakuvaan. Me elämme kaikesta huolimatta ihmisten maailmassa, ja jos yhteisöllisyyden käsite katoaa, on järjestelmä tuomittu ajautumaan kaaokseen ja itsetuhoon.

Useammaltakin autettavaltamme olemme kuulleet, miten erikokoiset vapaiden suuntien seurakunnat vähitellen hajoavat ja katoavat jäsentensä tai johtajiensa välisissä valtataisteluuissa. Tämä todistaa puhumamme asian puolesta, sillä tällä tavoin vääristynyt ihminen ei pysty näkemään kokonaisuutta, yhteisöä, seurakuntaa, vaan toteuttaa vain omia päämääriään välittämättä kylvämästään tuhosta ja henkisestä kuolemasta. Häntä ei aiheuttamansa tuho vaivaa, koska hänellä ei ole omaatuntoa. Hänellä on vain jotakin siltä näyttävää, hämäävää, petollista. Hän itkee sopivalla kohden, pyytää joskus anteeksikin, mutta vain palvellakseen omaa näkemystään, omaa suorastaan jumalallista asemaansa murenevassa yhteisössään. Hän on tehnyt kaikkensa oikean

asian eteenpäin viemiseksi, ja kaikki pakoon lähtevät tai vastustelevat ovat vihollisen asialla, ja siksi hänellä on oikeus tuhota kaikki vastaan olevat tekijät ja ihmiset. Jos hän saisi päättää, laillistaisi hän jopa kuolemantuomion!

Onko kirjoittajalta kaksi pussillista ruuveja hukassa? Varmasti monen mielestä. Mutta jos otamme aikaa pysähtyäksemme ja miettiäksemme, kootaksemme yhteen tarpeeksi suuren määrän näkemäämme ja kokemaamme, emme voi muuta kuin hyväksyä kirjoittajan ajatukset. Tällaista ei tapahdu vain suurissa uskonsodissa, vaan kaikki on päivittäistä tosiasiaa niin pienemmissä kuin suuremmissakin yhteisöissä myös meidän maassamme.

Olemme kokeneet sellaisen määrän henkistä väkivaltaa, ettemme enää ole kykeneviä näkemään oikeaa ja väärää. Me olemme lähes kaikki jonkinlaisia uhreja, joiden näkökyky on pyritty pimittämään, jotta emme näkisi minne meitä johdetaan ja kuinka meitä käytetään hyväksi.

Kirjoitamme näistä asioista suurelle yleisölle ja siksi emme lainaile liiaksi raamatunlauseita. Uudessa Testamentissa kuitenkin aivan selvästi tuodaan julki lukemattomia kertoja se, kuinka uskonnollisessa elämässä pyritään hyötymään kanssamatkaajista aivan häikäilemättömälläkin tavalla. Kirjoittaja on varmaankin yksi harvoista palvelijoista, joka ei ole lähtenyt mammonan tavoittelun perään. Erikoista on se, että häntä on yli kolmenkymmenen vuoden ajan syytetty uskovaisten rahojen taskuunsa pistämisestä. Oikeastaan jokaisella työssämme mukana olleella on oma talo ja suuri osa heistä matkustaa ulkomaille useita kertoja vuodessa. On aina ihmetyttänyt se, mistä näille ihmisille riittää sellainen määrä niin kotimaan kuin ulkomaankin valuuttaa. Kirjoittaja on palvellut näitä ihmisiä yli kolmenkymmenen vuoden ajan, eikä hän omista oikeastaan yhtään mitään. Kirjoittaja on saanut vuosikausien ajan niin pientä korvausta työstään, ettei edes eläkettä ole kertynyt. Eikä oikeastaan kukaan näistä ihmisistä pidä yhteyttä, koska kirjoittaja on heitetty yli laidan kelvottomana palvelijana, joka ei suostu jatkamaan virkaansa ilman palkkaa. On siis todistettu, että kirjoittaja on aivan pätkähullu, kun on antanut näin kohdella itseään!

Mutta kirjoittaja on ollut korkeakoulussa, missä on saanut lähes tohtorin tittelin aiheena henkinen väkivalta, narsistinen persoonallisuushäiriö. Tätä tietoa ja tietoisuutta ei pysty välittämään mikään muu oppilaitos. Sen voi oppia vain itse kokemalla.

Aikanaan vihollinen tarjosi Herrallemme kaikkia maailman valtakuntia, kunhan Hän vain kumartaisi tätä. Tiedämme tuon kohtaamisen lopputuloksen, sillä oli kysymys Henkilöstä, jonka ei tarvitse taistella vallasta. Elämme kuitenkin ajassa, jossa vallanhimo on niin yleistä ja suorastaan jokapäiväistä, että koko kristillinen maailman on omaksunut, osittain itse sitä tajuamatta, melkoisen määrän narsistista vallanhimoa. Mistä seurakunnan Herra aikanaan kieltäytyi, siinä nykyajan valveutunut seurakuntalainen ja erikoisesti johtaja uskoo omaavansa nyt suuremman ymmärryksen ja ”seurakunnan parhaaksi” on kumartanut tosi syvään pimeyden herran edessä, saavuttaakseen kyseenalaista ja tilapäistä arvostusta ja valtaa.

Aivan erikoinen piirre on suosittu kaatumiskäytäntö jo lähes kaikissa hengellisissä piireissä. Tulkoon mainituksi, että taaksepäin kaatuminen mainitaan Raamatussa vain kaksi kertaa, kumpikin negatiivisessa mielessä. Koko raamatullinen esikuvallisuus,

rinnalla eri kansojen omaksumat alamaisuuden osoituksen merkit, perustuu nöyrään kasvoilleen heittäytymiseen korkeamman vallan edessä. Ei voitaisi kuvitellakaan, että joku olisi hallitsijan edessä heittäytynyt selälleen, koska ei ollut kiinniottajia, ja pää olisi saanut aikamoisen kolautuksen. Mitä siis pohjimmiltaan kertoo nykyinen suuntaus taaksepäin kaatumisineen? Kirjoittajan mielestä se on osoitus todellisen kunnioituksen ja arvostuksen puutteesta.

Ns. kristillinen seurakunta on saavuttanut laaja-alaista arvostusta sen jälkeen kun on alkanut kumartaa vääran arvovallan edessä. Samalla on kadonnut alkuperäinen ymmärrys nöyrästä palvelemisen hengestä, niin ettei oikeastaan kukaan enää siteeraa kohtaa, jossa kehoitetaan olemaan herroina hallitsematta toisia seurakuntalaisia. Vallankäyttö on jotakin niin huumaavaa ja kokonaisvaltaista, että se vie armotta mennessään. Väärään vallankäyttöön liittyy kuin siamilaisena kaksosena arvostuksen vaatimus. Kumpikin on totaalisessa ristiriidassa alkuperäisen raamatullisen sanoman kanssa. Siksi kaikki tulee suorittaa monimutkaisen savuverhon suojassa.

Tämä vallanhimo ei koske vain seurakunnallisia virkamiehiä, vaan aivan alimman tason siivojamummoakin. Me vain emme ole ollenkaan tottuneet ajattelemaan tähän suuntaan, ja siksi tämä väärä vallankäyttö on jäänyt tuon savuverhon peittämäksi. Me olemme vain puhuneet fanaattisista ihmisistä, tiukkapipoisista niuhottajista, uskonnollisista hurmahengistä. Olemme usein lainanneet Marxin ajatusta, että uskonto on oopiumia kansalle. Huomaamatta on jäänyt melko totaalisesti, etteivät nämä ihmiset loppujen lopuksi olekaan niin hauskoja ja höperöitä, vitsin aiheita. Toki he ovat sitäkin, mutta nyt yli neljänkymmenen vuoden kokemuksen jälkeen on minun pakko todeta, että jokainen näistä kummallisuuksista on todellisudessa kulkenut ruumiiden ylitse, jättäen tievarsille rampautuneita ja rikkinäisiä ihmisiä!

Hedelmistään te heidät tunnette! Tiedämmekö mitä hedelmä tarkoittaa? Yksi ituttaa, toinen kastelee, mutta se ei vielä tarkoita hedelmää. Saarnaamista ja hurmahenkistä todistamista on kautta aikojen pidetty kristityn hedelmänä, jopa sitä jos lihaosastolla huutaisimme vakuuttuneisuudessa, että jokainen kuulija nyt alkaa toden teolla etsiä pelastusta: ”Saanko kilon läskiä, halleluja, Jeesus pelastaa!” Vastaavaa on tehty kymmenet vuodet, ja jos se merkitsee hedelmää jonkun mielestä, niin sitä kyllä riittää.

Hedelmä on eräässä mielessä tulos meidän kylvötyöstämme, toiminnastamme, eli itse toiminta. Vierailkaamme eri seurakunnissa nähdäksemme hedelmiä. Jos vertaamme istuimia hedelmälaatikon pehmustettuihin lokeroihin, tarvitsemme tuskin enempää kuin yhden laatikon parhaassa tapauksessa. Pienemmissä yhteisöissä riittää yksi kennosto, ja suurimman osan siitä voisimme täyttää kivillä ja pyytää Taivaallista Isää tekemään niistä lapsia Aabrahamille.

Eräs kuvaus käyttää esimerkkinä lyhteitä. Lyhde ei muodostu meidän puheistamme eikä kristillisestä käytöksestämme, vaan se on hedelmä toiminnastamme elovainioilla. Hengen hedelmät tarkoittavat jotakin hieman muuta. Ne ovat annetut meille, jotta elämämme tuloksena voisi olla toisia samankaltaisia hedelmän kantajia.

Nyt näemme käsitteiden sekavuuden ja kristillisen elämän hedelmättömyyden. Mistä kaikki johtuu? On lähes totaalisesti kadonnut käsitys kristillisen sanoman koko-

naistodistuksesta, sillä Raamattua ei lueta juuri ollenkaan enää, ja vain harvalla on käsitys siitä, mitä se ylipäätään pitää sisällään. Sen sijaan että etsisimme Jumalan tahtoa Hänen Sanastaan, me saamme yhä vain uusia hengellisiä päänäpistöjä ja etsimme niille puolusteluja ja perusteluja Raamatusta. Eli innoituksemme lähde ei olekaan Sanan jumalallisessa innoituksessa, vaan inhimillisessä mielessämme. Me emme enää etsi entisaikojen turvalliseksi tunnustettuja ja koeteltuja teitä, vaan kaipaamme aina vain jotakin uutta ja kiinnostavaa. Elämässä pitää olla sykkettä ja koko ajan jotakin uutta ja innostavaa! Ja kun mielen täyttää tarpeeksi suuri innostus ja innoitus, riittää se valaisemaan Sanan totuudet juuri siinä valossa mikä sopii sen hetkisiin odotuksiimme. Sana ei siis enää olekaan valkeus teillämme ja jalkojemme valo, vaan oma innoituksemme on tullut hakuvaloksemme.

Eli jälleen kaiken keskellä palautuu mieleen tuo ajatuksemme: kaiken keskellä on kuitenkin vielä olemassa todellinen Jumala, jolla ei ole mitään tekemistä innoitustemme ja mieleemme hakuvalojen kanssa!

Ihminen kuulemma selällään maatessaan pystyy parhaiten ajattelemaan ja samaan uusia ideoita. Kasvoilleen maahan heittäytyessään hän kuitenkin osoittaa alamaisuutensa ja vajavaisuutensa korkeamman voiman edessä. Eivätköhän parhaat ja iankaikisuudessa kestävät ajatukset tule juuri noina hetkinä, kun silmämme ovat suljettuina ja jumalallinen läsnäolo täyttää ilmapiirin!

Ehkä juuri selälleen heittäytyminen on aikaansaanut sen, että aivan vääränlainen vallankäyttö on yleistynyt kautta koko kristikunnan. Hengellisen toimintamme hedelmänä ovat olleet vain entistäkin rikkinaisemmät ihmisrauniot, sen sijaan että nämä olisivat saaneet parantua ja eheytyä jumalallisessa ilmapiirissä. Vallankäyttö kuluttaa energiaa, merkitsee jatkuvaa ja lisääntyvää tarvetta sen lisäämiseen. Valta ei roiku ilmassa, ei leijaile kuin sumuna kansan keskellä, ei tule kuin sade taivaalta, kuin virta joenuomassa. Vallan harjoittaminen ei ole vain sanoja tai uusia määräyksiä. Se valta josta puhumme, käyttää energianaan ja voimanaan kanssamatkaajia, jotka omalla alituneisuudellaan maksavat kovan hinnan kaikesta vallankäytöstä. Neljäkymmentä vuotta seurakunnallisessa elämässä on avannut tämän tosiasian silmiäni eteen. Juuri siksi Herramme korosti jo itsensä kohdalla tehtävänsä palvelijana, ei vallan käyttäjänä. Kansakunnissa valtiat herroina hallitsevat ja päättävät ihmisten elämästä. Niin ei missään suhteessa tule olla kristillisessä seurakunnassa.

Jo noin neljäkymmentä vuotta sitten heräsi mielessäni ajatus, että suurin osa uskovaisuudestamme perustuu siihen, että näemme toiset ihmiset huonompina kuin itsemme. Silloin taisin sanoa, että yli 90 % hengellisyydestämme perustuu omaan ylivoimaisuuteemme. Muutamia vuosia sitten korjasin prosentin 95:een. Ja kaikessa tässä on juuri tuon hallitsemisen perusolemus. valtaa käyttävä automaattisesti omaksuu ajattelun, minkä mukaisesti hänellä on oikeus käyttää muita ihmisiä tavoitteidensa täyttämiseen. Hän ei missään tapauksessa ilmaise vallankäyttönsä perustuvan hyväksikäyttöön, vaan hän aina keksii jonkin hurskaan motiivin tai verukkeen, niin että hyväksikäytön uhrille ei tule mieleenkään että häntä jollakin tavoin petettäisiin.

Miksi seurakuntien penkkirivit siis ammottavat tyhjiyttään? Eikö olisi viimeinen hetki ymmärtää, että hyväksikäytetyt ihmiset viimeinkin ovat tajunneet, että he ovat

vain välikappaleita petollisessa uskonnollisessa näytelmässä? He eivät ole mitään luopioita tai kylmenneitä seurakuntalaisia, vaan he ovat rehellisiä ja toteavat, että mitä hyötyä on kaikesta tästä uskonnollisesta teatterista, jossa sanat ja todellisuus eivät pääse kohtaamaan toisiaan!

Jossakin mielessä nämä seurakunnallisesta elämästä etäisyyttä ottaneet ihmiset varmaankin ovat rehellisempiä kuin osa jäljelle jääneistä. Tarvitaan siis jokin radikaali muutos koko alueella.

Aikanaan Erik Ewalds kertoi siitä, kuinka uskovaiset aina sanovat, että pitäisi rukoilla että heistä tulisi sitä ja sitä. Hän totesi ykskantaan: ”Meidän tulisi rukoilla, että uskovaista tulisi ihmisiä!”

Tässä onkin ongelmamme ydin. Lähes kaikki inhimillisyys ja ihmisyyys on kadonnut uskonnollisista yhteisöistä. Koska ihminen ei ole hyväksynyt omaa ajallisuuttaan ja rajallisuuttaan ja haluaa paeta kaikkea epämiellyttävää ja arkipäiväistä, on hän jatkuvan sunnuntain tavoittelussaan päätenyt ratkaisuun, joka merkitsee hänen päättäneen olla enemmänkin jumala kuin ihminen. Tämä itsepetos on niin miellyttävä, että hän katsoo näin suuren asian puolesta kannattavan pettää niin itseään kuin muitakin. Aika roisia, eikö vain?

Itsepetos on vihoviimeisintä mitä uskovainen itselleen voi tarjota. Ja kun on lähdetty itsepetoksen tielle, avautuu eteen lavea tie, jolle mahtuu oikeastaan mitä tahansa. Avautuu koko maailma kaikkine tarjouksineen ja houkutuksineen, eikä väärä valankäyttö vaivaa omaatuntoa oikeastaan ollenkaan. Itse asiassa omatunto on helppo kadottaa lähes kokonaan, niin että voi vapain ja iloisin mielin toteuttaa kaikkia mielitekojaan, ja innostuksen hakuvalo löytää yhä vielä sopivia kiinnekohtia Jumalan Sanastakin. Oikeastaan koko Raamattu tukee maailmallisia näkemyksiä tällä lavealla tiellä, koska ymmärrys on nyt lisääntynyt, niin että aivan oikeutetusti voidaan esittää kysymys: ”Onko Jumala todella sanonut?”

Eihän toki tässä uudessa innoituksessa ja uudessa valkeudessa kukaan enää ajattele sitä, että Jumala todella tarkoittaisi sitä mitä Sanassa sanotaan. Ihminen on saavuttanut sellaisen viisauden ja olotilan, missä hän viimeinkin tajuaa olevansa vapaa tekemään mitä tahansa, toteuttamaan salaisimmatkin mielihalunsa.

Koska ihminen on hylännyt asemansa luotuna olentona, on hän sairaalla tavalla omaksunut Luojan valta-aseman. Koska hänellä kuitenkin ei ole mitään todellista valtaa eikä voimaa, ei myöskään mahdollisuutta luoda jotakin todellista ja uutta, joutuu hän turvautumaan hyvinkin tuomittaviin ja vääriin metodeihin toteuttaessaan itse omaksumaansa asemaa. Hänen on jostakin saatava aineisto päämääriensä saavuttamiseksi, ja siksi on kehiteltävä jotakin. Hänelle ei ole väliä sillä kuinka todellista kaikki on, hän vain pyrkii eteenpäin narsistisella urallansa. Jossakin mielessä hän on kuin vahvassa humalatilassa oleva kadulla lihaksiaan pullisteleuva mies. Hän saattaa huutaa ja räyhätä ja uhkailla valtavilla voimillaan, osoittaen ylivoimaisuuttaan, mutta niin kauan kuin hän ei antaudu sylipainiin tai nyrkkeilyotteluun jonkun vastaantulevan kanssa, on kaikki vain ilmaan hosumista.

Yksin uhoaminen on siis hyvin huvittavaa ja ärsyttävääkin. Katsojien pilkalliset ilmeet johtavat vähitellen siihen, että voimiaan pullisteleva kohdistaa ärtymyksensä johonkin esineeseen tai henkilöön. Ensimmäiseksi saattaa lentää jonkin liikkeen roska-astia seinää vasten, tai sitten lähelle pysäköity auto saa potkun kylkeensä. Jos omistaja on lähistöllä, syntyy jo tilanne missä mitataan eri osapuolien voimavaroja. Harvemmin uhoaja kuitenkaan ryhtyy todelliseen voimainmittelöön, vaan entistä pahempia herjoja heitellen jatkaa horjuvaa kulkuaan kohti jotakin.

Jos yleensä ottaen kaikki uhoaminen jäisi näin harmittomiin ympyröihin, olisi tämä elämä paljon helpompaa elää. Todellisuus on kuitenkin osoittanut, että kaikki uhoaminen tavalla tai toisella vaatii energiansa, ei vain uhoajalta, vaan kohdattavilta ihmisiltä. Uskovaiset ihmiset harvemmin esiintyvät juovuksissa, mutta he ovat jonkinlaisten muiden huumaavien aineiden vallassa. Raamattu puhuu melko paljon juovuksissa olemisesta ja tarkoittaa monessa kohtaa epäraitista hengellisyyttä. Tämän mielikuvan mukaisesti tänä päivänä kohtaamme jopa aivan raivohulluja juoppoja, joiden käytöksessä ja puheessa ei ole mitään mieltä. Juopua voi siis muustakin kuin alkoholista tai huumeista! Nykyisen tietämyksemme mukaan, vaikka esittämämme asia jollekin voi olla urbaanitarinoita, suurin osa hengellisestä hurmoksellisuudesta ei ole jonkin taivaallisen voiman osoittamista tai kunnioittamista, vaan tarkemmin tutkittuna kaiken taakse kätkeytyy rajaton vallanhimo.

Miksi joku käyttäytyy muista poiketen, tarkoituksellisesti ja kaikkien huomiota etsien, pyrkien tuomaan esiin jotakin aivan kumouksellista ja uutta, mistä kukaan toinen ei vielä ole puhunut? Miksi saarnamies jo ennen varsinaista puhettaan varoittaa kuulijoita olemaan todella tarkkaavaisia, koska hän on puhuva jotakin aivan erinomaista ja uutta? Miksi jostakin tällaisesta tarvitsee huomauttaa? Eikö yleisö ilman eri mainintaakin huomaa kaiken erinomaisen ja uuden?

Saarnaaja olisi selvyuden vuoksi voinut sanoa suoraan: ”Muistakaa nyt kuinka erinomainen ja muita parempi ihminen minä olen. Minulla on aivan erikoinen arvovalta teidän kaikkien ylitse, joten olkaa varmoja siitä että tiedätte osoittaa minulle ansaitsemaani arvostusta!” Mietipä tarkemmin kaikkea kokemaasi ja näkemääsi! Tämä valtataistelu on käynnissä kaikilla eri hengellisyyden tasoilla, niin saarnaaja- kuin siivoojamummotasollakin. Miksi paha olo ja ahdistuneisuuden tunne ei rajoitu vain joihinkin äänekkäisiin ja hurmoshenkisiin kokouksiin, vaan aivan päivittäisissä tapaamisissa saa kokea olevansa ala-arvoinen persoonallisuus jopa naapurin Maijan seurassa? Maija on aivan tavallinen seurakuntalainen, ei pidä pyhäkoulua eikä osallistu kovin innokkaasti mihinkään aktiivisiin seurakunnan toimintoihin, mutta on täynnä pyhää kiivautta kaikkea maallista kohtaan. Niinpä hän aktiivisesti tarkkailee muiden seurakuntalaisten elämää, pukeutumista, valojen sammuttamista illalla, ostoksilla käyntiä, mahdollista ehostusta. ”Rauhaa, rauhaa, naapuri. Elämme todella pahassa ajassa, oletko kuullut kuinka se ja se teki sitä ja sitä? Et kai sinä ole laittanut kulmaväriä, kun näytät niin virkeältä?”

Olemme tottuneet pitämään Maijan kaltaisten ihmisten käytöstä hurmahenkisenä, fanaattisena, erikoislaatuisena. Mutta nämä ihmiset luovat ympärilleen niin laajan ja ahdistavan ilmapiirin, että jokainen heidän kanssaan tekemisiin joutunut tuntee hen-

keänsä ahdistavan. Kukaan ei todellisuudessa haluaisi kohdata Maijaa sen paremmin kadulla kuin ei seurakunnassakaan. ”Veli hyvä, kyllä sinä olet aivan maailman ihmisen näköinen tuollaisen tukan kanssa! Voi sisar hyvä, kuinka sinä nyt tuollaisen haameen kanssa tulet ihmisten ilmoille? Voi sisar hyvä, kyllä puserosi on aivan liian tiukka! Voi hyvänen aika, kuinka te nuoret niin myöhään vielä olitte ulkona sellaisessa seurassa!”

Joidenkin ihmisten kohdalla tällainen valvonta ja jopa kotiin puhelimitse soittaminen on saanut aikaan niin suurta ahdistusta, että mielen täyttää suuren osan aikaa ajatus: miten voin mennä ulos kohtaamatta tätä ihmistä, miten voin välttää vastaamasta puhelimeen silloin kun hän soittaa?

Omassa elämässäni oli pitkä vaihe, jolloin tällainen tarkkailu johti suoranaiseen henkiseen ahdistukseen. Minua ja ystävieni tekemistä ja kulkemista ja yhdessäoloa tarkkailtiin sellaisella tavalla, että alkoi tuntea itsensä joksikin vakoojaksi tai agentiksi, jonka täytyi suunnitella elämänsä pienintäkin piirtoa myöten. ”Jos se ja se soittaa, älä kerro että olen täällä. Muistakin varoa puhumasta minusta mitään!”

Siihen aikaan pidin näitä suorastaan raivostuttavia ihmisiä vain fanaattisina, äärimmäisen kiusallisina persoonina, joita minua vaadittiin rakastamaan siitä huolimatta ja olemaan yhteistyössä heidän kanssaan. Yritin rakastaa heitä, vaikka minulla oli todella paha olo ja mieli. Ajoittain kuvittelin heidän tulevan oven taakse moittimaan minua jostakin tai viemään pois joitakin minulle työtäni varten uskottuja laitteita. Pahimpina hetkinä mielen valtasi sellainen suoranainen raivo, että olisin mahdollisesti pahoinpidellyt nämä ihmiset henkijieveriin, jos olisivat avoimesti hyökänneet minua vastaan!

Tänä päivänä näen asian todella vakavana. Jos joidenkin ihmisten käytös provosoi sellaisella tavalla toista seurakunnan jäsentä, ei ole kysymys vain fanaattisuudesta ja erikoisuudesta, vaan mitä konkreettisimmasta henkisestä väkivallasta, joka on vallinnut tuossa hengellisessä yhteisössä vuosikymmenien ajan. Itse kukin on ollut sitä mieltä, että hänellä on oikeus tehdä toiselle oikeastaan mitä vain, hengellisyyden ja oikeaoppisuuden varjolla!

Olen nähnyt samaa vääryyttä kaikissa hengellisissä yhteisöissä, mutta tietyissä piireissä kaikki on saavuttanut aivan uskomattomat mittasuhteet. Koska ihmiset eivät omaa mitään todellista ja omaa, on heidän edettävä hengellisyydessäänkin kuin kasaten toisten ruumiita alleen. Kun todellinen katoaa, tulee sijalle kuvitteellinen, valheellinen, petollinen. Tämä ei koske vain yksilöitä, vaan se muodostuu hyvin helposti yhteisölliseksi, jos pahuuden kohteena on yhteinen vihollinen. Niinpä tämä valhe kehittellään niin vaikuttavaksi ja kokonaisvaltaiseksi, että sen uskovat jopa merkittävät johtohenkilöt. Sana ilmoittaa, että tarvitaan vähintään kaksi todistajaa. Mutta nämä kaksi todistajaa voivat olla myös vääriä todistajia, jotka saavat mukaansa tusinan muita vääriä todistajia. Profeetta Miikan aikana neljäsataa väärää profeettaa todisti häntä vastaan. Tämän opetuksen on unohtanut monikin suuri opettaja ja seurakunnan johtaja, haluten säilyttää ihmispalvonnan.

Tämä valheellisuus ja petollisuus ovat itselleni olleet yksi käsittämättömmistä asioista elämäni aikana. Vasta nyt perehdyttyäni narsistiseen persoonallisuushäiriöön

olen saanut vastauksen lähes kaikkiin kysymyksiini. On varottava väittämästä, että kaikki nämä kiusaajani olisivat persoonallisuushäiriöisiä (käyttäessäni sanaa persoonallisuushäiriöinen tarkoitan yleensä narsistista persoonallisuushäiriötä eli psykopatiata). Yksi suurimmista vielä opittavista asioista on varmaankin juuri tässä kohtaa. On todella valtava määrä ihmisiä, jotka käyttäytyvät siinä määrin narsistisesti, että on todella vaikea tietää mitä nämä ihmiset todella ovat. Missä määrin heissä on persoonallisuushäiriötä, missä määrin he vain ovat narsistisia? Missä vaiheessa täytyy alkaa puhumaan psykopatiasta? Olisiko yksi peruskriteereistä omantunnon puutteesta?

Miten niin monet tuntemistani kristillisen seurakunnan jäsenistä ovat voineet niin kokonaisvaltaisesti valehdella ja perustaa koko kristillisen elämänsä aivan kuvitteellisten ja väärin uskomusten varaan? Kaikesta päätellen, vuosien tarkkailun jälkeen, ei voi olla tulematta siihen johtopäätökseen, ettei heillä voi olla omaatuntoa ollenkaan. Vai onko heillä sairas tai puutteellinen vai valikoiva omatunto? He uskovat olevansa erikoisella tavalla Jumalan valitsemia ja armoittamia uskovaisia, joilla on erikoisasema kaikkien muiden uskovaisten keskuudessa. He uskovat menevänsä tuon puoleiseen aivan erikoisissa olosuhteissa, kuin yksityiskäyttöön varatulla ylöstempaisella. Ja silti heidän elämänsä on täynnä valhetta, petosta ja ääretöntä henkistä julmuutta toisia uskovaisia kohtaan!

Juuri nämä ihmiset ovat tuottaneet suurinta mielihahaa niin minun kuin ystäväniikin elämässä, siinä määrin että ajoittain olemme toivoneet mieluummin kuolemaa kuin elämän jatkamista tällaisten ihmisten kanssa. Suurin vastustus ja ahdistus eivät siis ole tulleet ulkopuolisten ihmisten taholta, vaan omat koirat ovat purreet ja haavoittaneet luita myöten. Oikeastaan millään tasolla ei seurakunnallinen elämä toiminut eheyttävästi ja hyvää hedelmää tuottaen. Oli ahdistavaa kohdata uusi päivä ja avata saapuneet kirjeet, joista ei juuri yksikään sisältänyt mitään henkisesti tai hengellisesti kohottavaa, vaan saimme harvojen ystäväni kanssa olla jatkuvan panettelun ja moitinnan kohteena. Siitä huolimatta oli päällimmäisenä vaatimus nöyrästä ja mieluiten ilmaisesta palvelemisesta. Yhteistyössä olisi oltava, vaikka toiselta osapuolelta ei ollut odotettavissa mitään kehittävää eikä elämää ruokkivaa!

Tämä ei ole missään suhteessa sellaista kärsivällisyyttä vaativaa yhteiselämää, mitä Sana edellyttää meidän elävän. Meidän odotetaan elävän yhdessä samanmielisten, samalla tiellä kulkevien kanssa.

Aikanaan lähes kolmekymmentä vuotta sitten puhuin eräässä pienemmän piirin kokouksessa kalaverkosta, johon kerääntyy monenlaisia kaloja ja mereneläviä. Heti kokouksen jälkeen sain todella tylyn tuomion, koska olin puheessani esittänyt toivomuksen, että saisin verkkooni vain hyviä kaloja, kuten lohia tai vastaavaa. Miksi tällaisen toivomuksen esittäminen tuomitaan? Jälkeenpäin olen usein ajatellut, että olen ollut kuin kalastaja, jolta on jatkuvasti anastettu kaikki parhaat kalat, ja koriini on jäänyt vain iljettäviä, limaisia otuksia, joita ei edes käteen rohkene ottaa.

Raamatussa annetaan ymmärtää, että tällaiset otukset heitetään takaisin mereen, mutta nyt näytti pidempään siltä, että juuri nämä kerättiin talteen ja lohikalat heitettiin takaisin veteen.

Kuinka usein tulikaan uusia ihmisiä kiinnostuneina toiminnastamme. He kävivät muutaman kerran, kunnes joku porukastamme pyysi heidän osoitteensa ja puhelinnumeron. Sen jälkeen heistä ei kuulunut mitään. Yksi perussyistä oli ilmeisestikin se, että heitä valistettiin joillakin yksittäisillä, erikoislaatuilla ilmestyksillä tai opetusilla, jotka kerta kaikkiaan olivat heille käsittämättömiä. Oli tuskin kahta opettajaa, jotka olisivat olleet yksimielisiä keskenään. Hallitseminen ja vallanhimo asettivat vaatimuksia, joiden täyttäminen johti toisten allensa tallaamiseen ja jatkuvaan valtaisteluun. Kuka meistä on suurin? Tutkikaamme asiaa, voisiko se olla kukaan muu kuin minä? Katsokaa, kuulkaa, mitä minulla on sanottavana! Minulla on aivan erikoinen ja varmastikin merkittävin näky ja kyky nähdä asioita.

Markku Vuori
Copyright 2006